

Glemt er den gjenstridige filmen som hengte seg opp, så vi måtte okkupere et kapell til mørkerom. To måtte til for å holde sola ute og en til å stagge nyssgjerrige turister, som aldri før hadde sett dører tett med ulltepper. — Eller vi «tar fram» fotturen over Innerdalsfjellene og gleder oss enda en gang over denne perle i vår fjellverden. Avkjølende bad i iskalde fjellbekker eller saueflokkene som samler seg for natten på den glatte berghylla øverst mot himmelen.

Og underet er skjedd: Ingen er så takknemlig, interessert tilskuer som hin bonde fra nyttårskvelden! Han tygger på det, sammenlikner våre grønne enger med Grekenlands brunsvide jord. Han merker seg den greske kua eller eslet foran vogna, leid av en stolt bonde med rutet forkle. Han rister på hodet, og verden har plutselig fått form og farge også for ham.

CECIL
COLLIN-HANSEN

Det går en sang i skogen

*Der går en sang i skogen
så skinnende lys og glad.
Den stiger fra lyng og bjørkeblad.*

*Der går en sang i skogen
om all den sorg i verden var.
Den synker fra gran og furubar.*

*Og han som lever med skogen
og suger dens ånde inn,
han bærer til siste milen
den sangen i sitt sinn.*

*

Og sangen er hans sinn.

* * *

Og sangen er hans sinn, står det i siste linje på Cecil Collin-Hansens dikt. Hva er forfatterens dypere mening med det, mon tro? Da jeg kom over disse verselinjene, ble jeg så interessert at jeg stakk oppom ham en dag for å få hans egne ord om denne verselinjen. Og her er svaret jeg fikk — — skriftlig:

Herr redaktør.

Jeg føler meg kort og godt smigret ved Deres spørsmål. Det har nok hendt før at jeg er blitt spurt om hva der ligger i den siste linjen. Men å få spørsmålet fra så å si offisielt hold, var likeså nytt som uventet.

Svaret er lett — men langt, såre langt. En helkvelds foredrag. Jeg må derfor nøye meg med noen antydninger.

I sitt skjønne dikt «I skogen» flykter Frøding fra skogen for han orker ikke dens ubarmhjertighet. Han ser rovfuglen slå ned på måltrosten:

«....., och sången
om kärlek för alltid dog.»

Han ser elgen med «sitt greniga vackra horn» stupe. Og vender tilbake til de forhatte mennesker. Dem kan han. De kan ikke såre ham. For hos dem venter han ikke annet enn vold og brutalitet.

Men hva vet måltrosten om barmhjertighet og hva vet rovdiret om vold? Intet. Ikke mer enn skogen vet om sin sang, morgen- og aftensolen om sin skjønnhet.

Det varte lenge før det gikk opp for dikterne og malerne at landskapsmaleri i ord eller på lerretet lite hadde med landskapet å gjøre. Men Edvard Munch visste det når han forteller oss at han maler ikke slik han ser det, men slik han så det. Og Obstfelders «Sletten» har lite med landskapsbeskrivelse å gjøre. Novellen forteller om det vi i gamle dager kalte kjærlighet, kjærlighet mellom kvinne og mann. Men lite om selve sletten. Og dog heter novellen og skal hete «Sletten». For, er de to elskede novellens tekst, er sletten dens melodi, slik den i den egentlige virkelighet toner i de to menneskers sinn.

Og Hamsuns første jernnatt i «Pan», er den annet enn en stormende hymne til nattens, skogens spill på hans overømfintlige nerver, i hans sinn? Atter igjen den egentlige virkelighet. Og det er det som ligger i den siste linje i det vesle diktet. For det er menneskesinnet som har skapt skogsangen, den skogen selv intet vet om.

Deres
Cecil Collin-Hansen.

PER VINJE

Vårstigen

Sammen med de gamle fjellstuer på Dovre, som våre historikere mener å vite stammer fra kong Øysteins tid i 1100-årene, har også fjellveien VÅRSTIGEN i Drivdalen en gjev klang i fotturistenes øre. Vårstigen er også mange ganger nevnt i vår historie. En av de første beretninger i så måte hører vi om da Christian V i 1685 måtte ride denne veien for å komme fram over Dovre. I 1733 var Vårstigen utbedret så pass at kong Christian VI i selskap med sin dronning og svigermor kunne kjøre veien i fire-hjuls vogn. Begivenheten er sogar forevigt i B. Roque's kobberstikk: Waarstigen.

En senere skildring som finnes i verket «I Norge 1845» skriver I. Ross følgende om Vårstigen:

— Vårstigen er et trangt fjellpass på omtrent én mils lengde, hvor det gikk opp og ned i de steileste kleiver med avgrunner ved siden, og hvor 2—3 mann måtte ledsage en vogn med håndspaker for å lempe hjulene oppover de verste punkter og med tauer for å holde igjen nedover bakkene, og hvor man selv med karjol brukte forspann av reservehest og dog brukte 4 timer for å tilbakelegge en stasjon på $1\frac{1}{4}$ mil. —

Først i 1853 ble Vårstigen avløst av flat vei langs Driva nede i dalbunnen, og les så hva Åsmund Olafson Vinje skriver i «Ferdaminne frå summaren 1860» om nyveien og Vårstigen:

— No i dei siste åri er vegen lagt ned-med Driva og er derfor slett som ei fjøl, for no hev folk lært, at vatnet er den beste mannen